
Agendapunt:	11
Onderwerp:	Wijziging bestuurlijke structuur Wezo
Commissie:	11-1-2010, nr. 11
Raadsvoorstel:	8-12-2009, nr. 204
Portefeuillehouder :	De Vries
Beleidsterrein:	Sociale Werkvoorziening
Programma:	7 : maatschappelijke dienstverlening
Ter inzage (o.m.) :	<ul style="list-style-type: none">- Notitie Samen werken aan samenwerking in een geschikte bestuurlijke structuur (Berenschot d.d. 7 september 2009)- Beslisdocument Wijziging Structuur Wezo (Berenschot d.d. 16 oktober 2009)
Informant:	R. Bolhuis E. r.bolhuis@dalfsen.nl T. (0529) 48 83 16

Voorstel:

1. Kennis nemen van de beleidsnotitie "Wezo: samen werken aan samenwerking in een geschikte bestuurlijke structuur", en de conclusies uit de notitie te onderschrijven.
2. Instemmen met het voorstel tot beperkte wijzigingen van de Gemeenschappelijke Regeling Wezo, conform beslisdocument Wijziging bestuurlijke structuur Wezo. Kernpunten zijn:
 - aanpassing in verband met de Wet dualisering en de nieuwe Wet sociale werkvoorziening;
 - ombuigen van de huidige gemengde regeling naar een collegeregeling;
 - de zetel in het algemeen bestuur die wordt vervuld door een raadslid uit Zwolle, over te dragen aan de wethouder van Zwolle die daardoor twee stemmen krijgt;
3. Het instellingsbesluit cliëntenraad Wsw vast te stellen, met terugwerkende kracht, per 1 januari 2010.
4. De verordening Cliëntenparticipatie Wet sociale werkvoorziening gemeente Dalfsen 2008 in te trekken met ingang van 1-1-2010.
5. Kennis te nemen van de voorgestelde aandelentransactie van Wezo NV naar de colleges binnen de GR (voorhangprocedure).
6. In te stemmen met de overdracht van aandelen van Wezo NV naar de colleges binnen de GR Wezo

Inleiding:

Vorig jaar is de visie WSW-Wezo vastgesteld door de raden van de gemeenten die deelnemen in de Gemeenschappelijke Regeling Wezo (i.c. Dalfsen, Hattem, Raalte, Zwartewaterland en Zwolle). Eén van de actiepunten uit deze visie betrof het voornemen de GR te ontbinden en in 2009 de voorwaarden daarvoor en de gevolgen daarvan te onderzoeken. Verderop in dit raadsvoorstel zal nader op dit onderzoek en het advies worden ingegaan.

Beleidskader en rol gemeente:

Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de uitvoering van de Wet Sociale Werkvoorziening (WSW). Met de uitvoering van deze wet zijn in verhouding tot andere regelingen, enorme bedragen gemoeid. Zo ontvangt de gemeente Dalfsen een rijksbijdrage van ca. € 3,8 miljoen. Tegenover dit bedrag staat een taakstelling van 140,22 Standaard Eenheden (SE). Dit correspondeert ongeveer met 145 personen die een SW-dienstverband moeten hebben.

Van oudsher hebben gemeenten de uitvoering ondergebracht in een Gemeenschappelijke Regeling. Zo ook Dalfsen. Hiervoor is de GR Wezo opgericht. Op haar beurt heeft de GR een NV aangewezen voor de feitelijke uitvoering. Deze NV heeft ook de naam Wezo.

De laatste jaren is een tendens voor meer verantwoordelijkheid voor en regie van individuele gemeenten. Zo wordt de rijksbijdrage niet meer gestort op de rekening van de GR, maar wordt het bedrag door individuele gemeenten ontvangen. Het bedrag staat sinds 2007 ook op de gemeentebegroting.

Alternatieven:

Gemeenten zijn vrij in de bestuurlijke en organisatorische vormgeving van de WSW. Zoals hiervoor is vermeld is in deze regio gekozen voor de GR-constructie met een NV. Gemeenten hoeven niet samen te werken en ook zijn andere samenwerkingsvormen dan een GR mogelijk. Zo is recent door de gemeenten Hardenberg en Ommen besloten tot opheffing van de GR Vechtdal. Larcom wordt door beide gemeenten zonder tussenkomst van een GR aangestuurd.

Ook zijn er keuzemogelijkheden voor een (private) uitvoeringsorganisatie. In plaats van een NV is bijvoorbeeld ook de stichtingsvorm een gangbare constructie. Sommige grote gemeenten hebben de WSW ondergebracht als gemeentelijke tak van dienst.

Financieel kader:

Zoals vermeld ontvangt de gemeente een rijksbijdrage voor de uitvoering van de WSW. De rijksbijdrage wordt voor het grootste deel aangewend voor de dienstbetrekkingen van de WSW-werknemers. Daarnaast zijn er nog andere taken zoals het beheren van een wachtlijst. De rijksbijdrage is niet voldoende om de kosten voor de uitvoering van de WSW te dekken. Jaarlijks wordt daarom ook een exploitatiebijdrage verstrekt aan Wezo NV en wordt apart betaald voor het secretariaat van de GR en de cliëntenraad. De aanvullende bijdragen betreffen ongeveer € 80.000,- per jaar.

Communicatie:

Het nieuwe voorstel voor de GR is tamelijk technisch en juridisch van aard. Het heeft geen effect voor de doelgroep op andere belanghebbenden. Voor een toelichting op het voorstel is op 2 december 2009 een voorlichtingsbijeenkomst georganiseerd bij Wezo.

Toelichting op het Beslisdocument Wijziging Structuur Wezo

Naar aanleiding van de ontwikkelde visie WSW-Wezo uit 2008 hebben de gemeenteraden van de gemeenten Hatterm, Dalfsen, Zwartewaterland, Raalte en Zwolle besloten de huidige samenwerking en bestuurlijke structuur te heroverwegen. Berenschot heeft de opdracht gekregen onderzoek te verrichten naar de bestuurlijke structuur van de WEZO. Voor deze opdracht heeft het Algemeen Bestuur van de WEZO twee uitgangspunten gehanteerd:

1. Een sterke gemeentelijke regierol;
2. Een sterke (financieel gezond en slagvaardige) uitvoeringsorganisatie Wezo NV.

De vraagstelling van het onderzoek luidde:

‘ welke vorm van samenwerking en welke bestuurlijke structuur en eventuele rechtsvorm zijn op korte en middellange termijn het meest geschikt om genoemde uitgangspunten te ondersteunen c.q. te kunnen operationaliseren en wat zijn de financiële gevolgen van de overgang?’

Het advies van Berenschot is: de huidige structuur te handhaven en enkele wijzigingen door te voeren. In de bijlage ‘WEZO: Samen werken aan samenwerking in een geschikte bestuurlijke structuur’ kunt u op pagina 24 de conclusies en het advies van Berenschot nalezen. Kern van de notitie is om de huidige bestuurlijke structuur te handhaven omdat:

- a. de huidige bestuurlijke constructie voldoende sturingsmogelijkheden biedt
- b. de huidige (dubbele) rollen die de gemeente heeft moeten kunnen leiden tot een sterke uitvoeringsorganisatie. Hiervoor is geen structuurdiscussie maar een cultuurdiscussie noodzakelijk.

- c. er is geen relatie tussen negatieve bedrijfsresultaten en de bestuurlijke structuur.
- d. de visie op de te volgen koers en de visie op de Wezo NV als soort bedrijf is niet eenduidig. Een structuurwijziging biedt niet automatisch meer kans op dezelfde koers.

In navolging van dit advies heeft het Algemeen Bestuur van de Wezo Berenschot de opdracht gegeven om concrete wijzigingsvoorstellen ten aanzien van de bestuurlijke structuur Wezo op te stellen. De uitwerking van deze opdracht staat in het document 'Beslisdocument Wijziging Structuur Wezo'. Berenschot heeft dit beslisdocument geschreven, om alle benodigde wijzigingen vast te leggen. Voor de wijziging van de gemeenschappelijke regeling is zowel besluitvorming in de colleges als in de gemeenteraden nodig. Tweederde van de gemeenteraden en de colleges moeten met de wijziging instemmen. Als eerste wordt de raad verzocht om kennis te nemen van de beleidsnotitie 'WEZO: Samen werken aan samenwerking in een geschikte bestuurlijke structuur' en de conclusies uit de notitie te onderschrijven (juridisch gezien is dit de voorhangprocedure). Vervolgens wordt de raad verzocht om in te stemmen met het voorstel tot het wijzigen van de Gemeenschappelijke regeling werkvoorzieningschap WEZO (conform beslisdocument Wijziging structuur Wezo).

Beoogd effect

We willen een bestuurlijke structuur en rechtsvorm bereiken die het meest geschikt is om een sterke gemeentelijke regierol te waarborgen en de beste randvoorwaarden biedt voor een sterke (financieel gezond en slagvaardige) uitvoeringsorganisatie WEZO. Wij ondersteunen het advies van Berenschot waarin zij aangeven dat de huidige structuur dit kan bieden. Daarnaast willen we met een aantal aanpassingen in de huidige structuur bereiken dat rollen helderder worden en de structuur voldoet aan de juridische voorwaarden. De verordening cliëntenparticipatie moet worden aangepast om de juridische draagkracht zeker te stellen.

Argumenten

1.1 Een wijziging van de structuur draagt niet bij aan de uitgangspunten van de visie van de gemeenten en is een kostbare operatie.

In de notitie 'Wezo: samen werken aan samenwerking in een geschikte bestuurlijke structuur' wordt geconstateerd dat het niet zinvol is en niet bijdraagt aan de uitgangspunten en de visie van de gemeenten om de huidige bestuurlijke structuur grondig op de schop te nemen. Het opheffen van de GR is een kostbare en ingrijpende operatie, terwijl de effecten daarvan moeten worden betwijfeld. Wel wordt voorgesteld om binnen de huidige structuur een aantal aanpassingen door te voeren, die vanuit financieel perspectief geen rol spelen

1.2 Cliëntenraad Wsw brengt positief advies uit over notitie 'Wezo, samen werken aan samenwerking in een geschikte bestuurlijke structuur'

De cliëntenraad is gevraagd advies uit te brengen over de notitie van Berenschot. Het advies van de cliëntenraad is positief. In de bijlage vindt u het volledige advies.

2.1a De huidige invulling van de gemeenschappelijke regeling voldoet niet aan de uitgangspunten van dualisering herziene regierol en paragraaf verbonden partijen

In de tekstvoorstellen in het document 'Beslisdocument Wijziging structuur Wezo' is de gemeenschappelijke regeling aangepast naar aanleiding van de Wet dualisering gemeentebestuur en de herzieningen van de Wet sociale werkvoorziening sinds 2001. Met de dualisering van het gemeentebestuur zijn bevoegdheden van raad overgeheveld naar het college. Voorgesteld wordt de GR in die zin te wijzigen dat het algemeen bestuur van de GR Wezo uitsluitend uit collegeleden mag bestaan. Door van de gemeenschappelijke regeling een collegeregeling te maken wordt hieraan gehoor gegeven. Hierbij wordt dan ook voldaan aan het Besluit begroting en verantwoording (BBV), waarbij in iedere gemeentelijke begroting een paragraaf verbonden partijen is opgenomen.

2.1b een collegeregeling voldoet aan de uitgangspunten van dualisering en de wet Sociale Werkvoorziening 2001

Wanneer de gemeenschappelijke regeling wordt omgebouwd tot een collegeregeling heeft dit gevolgen voor het aanwijzen van de leden van het algemeen bestuur. De colleges worden hiermee belast, waarbij zij dan nog uitsluitend kunnen kiezen uit hun eigen midden. Dit past ook meer bij de gedualiseerde verhoudingen op gemeentelijk niveau. De verantwoordingsrelaties die de Wet gemeenschappelijke regeling kent, blijven bij een collegeregeling onverkort gelden jegens de raden, hetzelfde geldt voor de voorhangprocedure bij de vaststelling van de begroting van de GR.

2.1c de huidige zetelverdeling voldoet niet aan de uitgangspunten van een collegeregeling

Zwolle heeft nu twee zetels in het algemeen bestuur. Een zetel wordt bezet door een raadslid. Na de ombouw tot een collegeregeling mogen raadsleden geen zitting meer hebben in het algemeen bestuur. Om wel recht te doen aan de positie die Zwolle inneemt, wordt voorgesteld om Zwolle één zetel toe te kennen, waarbij het lid dat op deze zetel zitting heeft meervoudig stemrecht wordt toegekend van twee stemmen.

3.1 De huidige verordening Cliëntenparticipatie voldoet niet wettelijke eisen

De verordening Cliëntenparticipatie is aangepast. Deze verordening sprak niet uitsluitend over de bevoegdheden door het college (enkelvoud) maar over de uitoefening door colleges (meervoud). Dit is niet mogelijk omdat een gemeentelijk verordening alleen de eigen gemeente kan beslaan. De verordening is hierop aangepast.

4.1 Aandelen moeten in handen komen van de deelnemende gemeenten en daarvoor is een voorhangprocedure noodzakelijk

Op dit moment zijn de aandelen van Wezo NV in handen van het werkvoorzieningschap. Op de aandelen zijn certificaten uitgegeven aan de gemeenten. Om meer duidelijkheid te verschaffen in de verschillende rollen- en de door bestuurders ervaren ' dubbele petten problematiek' te verminderen – adviseert Berenschot de aandelen Wezo NV direct in handen te brengen van de deelnemende gemeenten. De AVA (Algemene Vergadering van Aandeelhouders) bestaat nu formeel uit één persoon. Dit leidt ertoe dat de discussie over de jaarbegroting/-rekening Wezo NV noodzakelijkerwijs eerst in het algemeen bestuur (AB) van de GR moet worden gevoerd, omdat er in de AVA geen discussie kan plaatsvinden. Deze bestaat immers uit één persoon. Dit versterkt de rolverwarring in het AB van de GR.

Het college verzoekt nu om aandeelhouder te worden van de NV. Hiertoe is het college bevoegd. Er is een voorhangprocedure (op grond van artikel 160 lid 2 van de gemeentewet) nodig is om de aandelen conform de verdeling van de certificaten in handen van de gemeenten te brengen. Om de voorhangprocedure goed te voeren wordt de raad gevraagd geen bezwaar (wensen of bedenkingen) te hebben tegen de overdracht van de aandelen van de WEZO NV naar de colleges binnen de GR WEZO.

Voor meer details per artikel en de gewijzigde documenten wordt naar het beslisdocument Wijziging structuur Wezo verwezen. Ook vindt u in het beslisdocument besluiten die geen raadsbevoegdheid kennen. Zo zal de Raad van Commissarissen opnieuw het reglement moeten vaststellen. In de memo van de directeur Mw. Griekspoor treft u een vraag en antwoord aan met betrekking tot de raad van commissarissen. De benoeming van de commissarissen loopt in maart 2010 af.

Communicatie

Door in te stemmen tot wijziging van de GR moeten betrokken partijen worden voorgelicht over de wijzigingen. In de praktijk zal hiervoor een traject onder begeleiding van derden worden ingezet om aan de wijzigingen een goede invulling en uitvoering te geven. De gemeenteraden krijgen de regierol bij het vaststellen van verordeningen. Daarnaast zullen wel de informatiebijeenkomsten en prestatie-indicatoren met betrekking tot de interne bedrijfsvoering van Wezo N.V. via de nieuwsbrief in stand worden gehouden.

Vervolg

De gemeenteraden hebben eind 2008/begin 2009 een visie vastgesteld op de uitvoering van Wsw. Hierbij is onder andere gekozen voor een continuering van de samenwerking met de betrokken gemeenten. Naast reeds lopende acties om deze visie te operationaliseren, komt er op basis van de notitie 'Wezo: Samen werken aan samenwerking in een geschikte bestuurlijke structuur' een uitwerkpunt bij. Conform deze notitie moeten de komende periode in de verschillende gremia de rollen duidelijker worden onderscheiden. De documenten die u gaat vaststellen moeten voldoende houvast bieden om de verschillende rollen op een goede wijze in te vullen. In de praktijk zal hiervoor een traject onder begeleiding van derden worden ingezet om aan deze rollen een goede invulling en uitvoering te geven. De onderstaande actiepunten die nog openstonden zullen bij het vertalen naar de praktijk van de bestuurlijke structuur en de rechtsvormen worden meegenomen.

Met deze actiepunten is al aanvang genomen en zal in 2010 verdere uitwerking plaatsvinden.

De actiepunten die nog open staan:

- elke individuele gemeente gaat, in samenspraak met de andere gemeenten, de klantregievoering nader uitwerken.
- Wezo NV gaat, in samenspraak met haar belangenorganisatie en in afstemming met de vijf gemeenten een loonwaardesystematiek onderzoeken;
- de individuele gemeenten gaan het Sociaal Economisch Contract verder uitbouwen naar een zakelijke opdracht waarin Wezo NV tegen integrale kostprijzen afspraken kan maken die ze na gaat komen;
- de financiële verdeelsleutel voor het financiële resultaat van Wezo wordt herzien, bij voorkeur op basis van een integrale berekening per gemeente maar tenminste rekeninghoudend met de inkoop door individuele gemeenten bij Wezo NV, en;
- de samenwerkende gemeenten en Wezo gaan in 2009 en 2010 de optimale inzet en omvang van de Sw-infrastructuur onderzoeken. Andere stakeholders en uitvoerders kunnen in dat onderzoek worden betrokken.

Burgemeester en wethouders van Dalfsen,

de burgemeester,
L.V. Elfers

de secretaris-directeur,
drs. H. Zwart